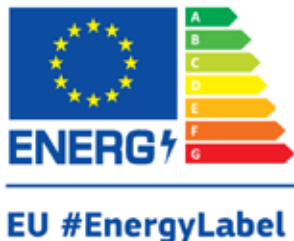

JAUNAIS ENERGIOMARKĒJUMS ATVIEGLO IZVĒLI

No A līdz G – jaunais energomarkējums palīdzēs Jums viegli izvēlēties elektropreces.

www.label2020.lv

IEVADS

Jau 20 gadus ES energomarkējums atvieglo pircējiem elektropreču iegādi un mudina iegādāties ražojumus ar augstu energoefektivitāti. Tomēr ar laiku markējumā lietotā energoefektivitātes skala no A+++ līdz D ir kļuvusi pircējiem nepārskatāma.

Tādēļ Eiropas Komisija un Eiropas Savienības dalībvalstis ir nolēmušas pārskatīt prasības ražojumiem ar energomarkējumu un pārveidot energoefektivitātes markējuma sistēmu, ieviešot skalu no A līdz G visām ražojumu grupām. Jaunais energomarkējums tiks ieviests pakāpeniski, saskaņā

ar speciālām regulām. 2021. gadā jauns energoefektivitātes markējums būs ledusskapjiem, vīna dzesēšanas skapjiem, saldētavām, veļas mazgājamām mašīnām, veļas mašīnām ar žāvētāju, trauku mazgājamām mašīnām, gaismekļiem, TV ekrāniem un elektroniskiem displejiem.

Jaunais energomarkējums tiks ieviests, sākot ar **2021. gada 1. martu**. Tas palīdzēs pircējiem izvēlēties sadzīves tehniku ar augstu energoefektivitāti un kalpos par pamudinājumu ražotājiem attīstīt energoefektīvu preču ražošanu arvien jaunā līmenī nākotnē.

Vecā un jaunā markējuma galvenās atšķirības.

Jaunais energomarkējums pēc izskata būtiski neatšķirsies no iepriekšējā. Galvenās atšķirības ir šādas:

- 1 Ieviesta vienota energoefektivitātes skala no A līdz G sadzīves ledusskapjiem, saldētavām, veļas mazgājamām mašīnām, veļas mašīnām ar žāvētāju, trauku mazgājamām mašīnām, gaismekļiem, televizoriem un ekrāniem.
- 2 Pievienots QR kods jeb kvadrātkods, ar kuru varēs piekļūt papildu informācijai par konkrēto preci.

- 3 Veļas mazgājamām mašīnām, veļas mašīnām ar žāvētāju un trauku mazgājamām mašīnām – norāde par gada enerģijas patēriņu mainīta uz norādi par enerģijas patēriņu 100 ciklos.
- 4 Ieviestas jaunas piktogrammas (piemēram, enerģijas patēriņš augsta dinamiskā diapazona (HDR) režīmā – televizoriem, ekoloģiskās programmas ilgums – veļas un trauku mazgājamām mašīnām).

Vai var salīdzināt abus markējumus

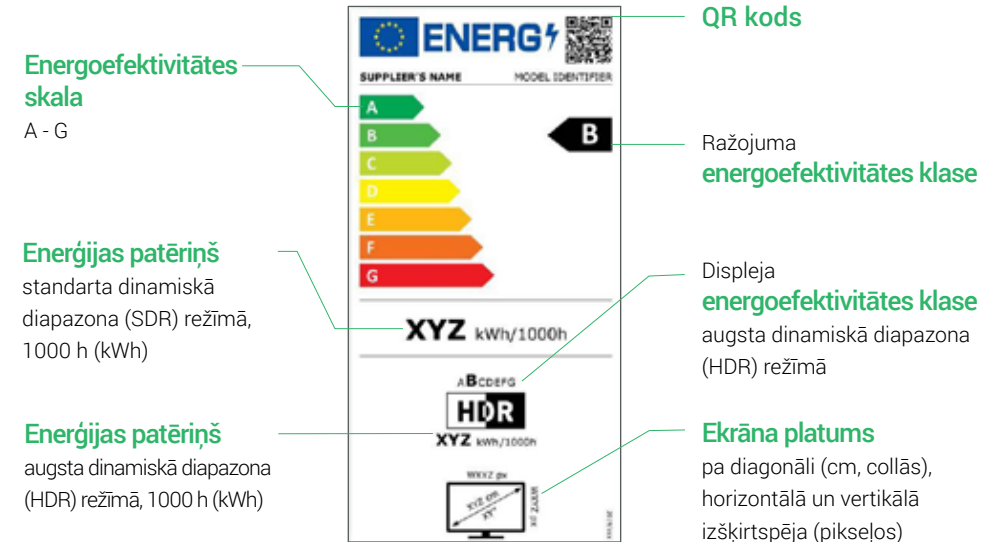
Nē, jaunais energoefektivitātes markējums nav tieši salīdzināms ar iepriekšējo, jo dažādas testu un aprēķinu metodes ir mainījušās saskaņā ar uzlabotajām prasībām.

Tas nozīmē, ka vairākas vērtības jaunajā energomarkējuma sistēmā nedaudz atšķiras no iepriekšējās markējuma sistēmas.

TELEVIZORU EKRĀNI UN ELEKTRONISKIE DISPLEJI

Jaunais energoefektivitātes markējums televizoru ekrāniem un displejiem

Padomi televizoru un displeju izvēlē un lietošanā

- 1 Lielāki displeji patērē vairāk enerģijas. Izvēloties vajadzīgo elektropreci, ņemiet vērā displeja izmērus.
- 2 Enerģijas patēriņu var ietekmēt izvēlētais ekrāna spilgtums. Ja vēlaties samazināt enerģijas patēriņu, samaziniet ekrāna spilgtumu, tomēr neizdojot attēla kvalitāti.
- 3 Apsveriet iespēju mainīt izšķirtspējas iestatījumus uz zemākiem, jo tas var par 50 % samazināt enerģijas patēriņu.
- 4 Visi displeji sākotnēji atrodas enerģijas taupīšanas režīmā. Ja izvēlaties šo režīmu atspējot, tas izteikti palielinās ierīces enerģijas patēriņu. Turklāt enerģijas taupīšanas režīmā ekrāns tiek automātiski izslēgts, ja iepriekš izvēlētajā laika periodā nav lietotāja aktivitātes.
- 5 Vislielāko redzes komfortu nodrošina skatīšanās tā, lai ekrāns aizņemtu aptuveni 40 % no Jūsu redzeslauka.

Aukstuma ierīces

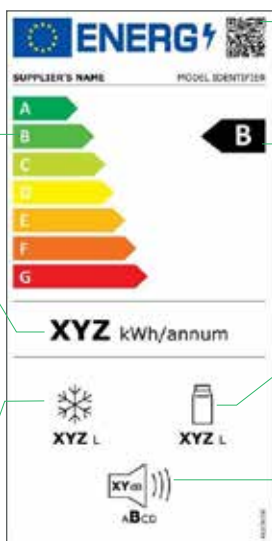
Jaunais energoefektivitātes marķējums ledusskapjiem un saldētavām

Energoefektivitātes skala
A - G

A - G

Enerģijas patēriņš gadā
(kWh)

Saldēšanas nodalījumu tilpumu summa (litros)

QR kods

Ražojuma energoefektivitātes klase

Dzesēšanas nodalījumu un citu nodalījumu ($t > 0^\circ \text{C}$) tilpumu summa (litros)

Akustiskā trokšņa emisijas gaisā (dB(A)) un trokšņa emisijas klase

Padomi ledusskapju izvēlē un lietošanā

- 1 Ledusskapī vēlams uzturēt vienmērīgu 5°C temperatūru. Ik reizi, kad temperatūra ledusskapī tiek pazemināta par 1°C , par 5 % pieaug ledusskapja enerģijas patēriņš.
- 2 Vēlams izvēlēties ledusskapi ar digitālu termostatu, jo tie ir visprecīzākie. Ja ledusskapī ir saldētava, vēlams izvēlēties modeli ar atsevišķu termostatu katrā ledusskapja nodalījumā.
- 3 Ja glabājat ledusskapī daudz dārzeņu un augļu, vēlams izvēlēties ledusskapi ar svaigas pārtikas uzglabāšanas nodalījumu. Temperatūra šajā nodalījumā var sasniegt 8°C , tādējādi patērējot mazāk enerģijas.
- 4 Uzglabājiet pārtiku pārdomāti. Temperatūra ir zemāka ledusskapja apakšā un aizmugurē un augstāka – priekšpusē un durvīs.

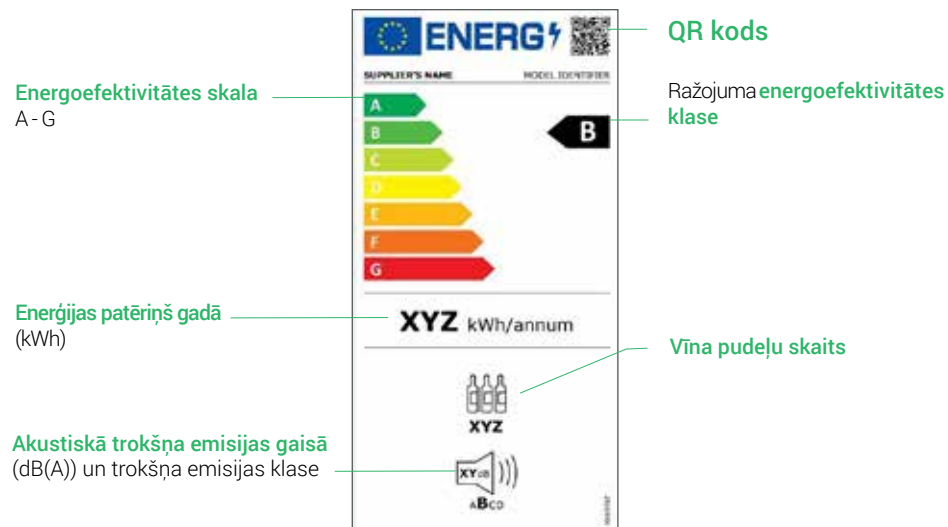
Padomi saldētavu izvēlē un lietošanā

- 1 Saldētavā vēlams uzturēt vienmērīgu -18°C temperatūru. Ik reizi, kad temperatūra saldētavā tiek pazemināta par 1°C , par 2–3 % pieaug saldētavas enerģijas patēriņš.
- 2 Saldētavu enerģijas patēriņš var ievērojami atšķirties. Piemēram, pie vienāda tilpuma vertikalā saldētava patērēs vairāk enerģijas nekā saldētava – lāde.

Jaunais energoefektivitātes marķējums vīna dzesēšanas skapjiem

Vīna dzesēšanas skapji bieži stāv virtuvē vai ēdamistabā, tādēļ vēlams izvēlēties iekārtu ar zemu trokšņa līmeni – vīna dzesēšanas skapji mēdz būt skaļāki par ledusskapjiem. Trokšņa emisiju palielinājums par 3 dB dubulto uztverto trokšņa līmeni.

Nav vēlams novietot vīna dzesēšanas skapi cieši pie sienas, jo tā tiek traucēta siltuma cirkulācija; tas attiecas arī uz ledusskapjiem un saldētavām.

Energoefektivitātes skala
A - G

Enerģijas patēriņš gadā
(kWh)

Akustiskā trokšņa emisijas gaisā
(dB(A)) un trokšņa emisijas klase

QR kods

Ražojuma energoefektivitātes klase

Vīna pudeļu skaits

Mazgāšanas ierīces

Jaunais energoefektivitātes marķējums trauku mazgājamām mašīnām

Energoefektivitātes skala

A - G

Enerģijas patēriņš

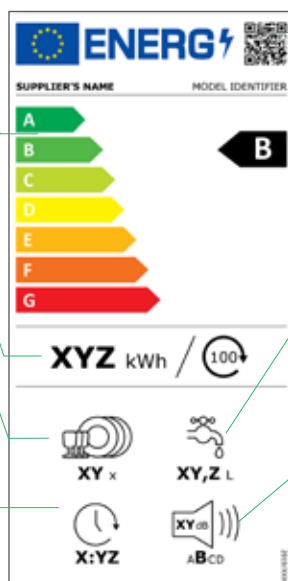
ekoloģiskajā programmā 100 mazgāšanas ciklos (kWh)

Nominālā ietilpība

standarta komplektos ekoloģiskajā programmā

Ekoloģiskās programmas ilgums

(stundas un minūtes)

QR kods

Ražojuma energoefektivitātes klase

Ūdens patēriņš

ekoloģiskajā programmā vienā mazgāšanas ciklā (litros)

Akustiskā trokšņa emisijas gaisā (dB(A)) un trokšņa emisijas klase

Jaunais energoefektivitātes marķējums veļas mazgājamām mašīnām

Energoefektivitātes skala

A - G

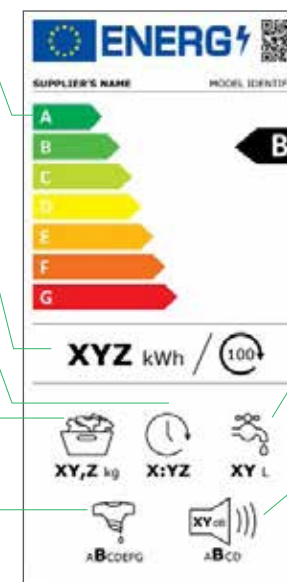
Svērtais enerģijas patēriņš

100 mazgāšanas ciklos (kWh)

Programmas "Eco 40-60" ilgums (stundas/minūtes)

Programmas "Eco 40-60" nominālā ietilpība (kg)

Centrifūgas energoefektivitātes klase

QR kods

Ražojuma energoefektivitātes klase

Ūdens patēriņš vienā mazgāšanas ciklā (litros)

Akustiskā trokšņa emisijas gaisā (dB(A)) un trokšņa emisijas klase

Padomi trauku mazgājamo mašīnu izvēlē un lietošanā

- 1 Enerģiju var taupīt, izvēloties īsu trauku mazgāšanas programmu zemā temperatūrā. Mazgājot traukus 50 / 55 °C temperatūrā, enerģijas patēriņš tiek samazināts par 10–20 %, salīdzinot ar 65 °C mazgāšanas temperatūru.
- 2 Vai zinājāt, ka ūdens patēriņš, noskalojot traukus ar ūdeni, ir lielāks, nekā mazgājot traukus mašīnā ar jebkuru mazgāšanas programmu? Iesakām ēdiena atliekas nenoskalot, bet notraukt ar dakšīnu vai karoti. Pārējo padarīs trauku mazgājamā mašīna.
- 3 Lielāka ietilpība nozīmē lielāku ūdens un enerģijas patēriņu. Izvērtējiet savas vajadzības pirms jaunas trauku mazgājamās mašīnas iegādes.
- 4 Izvēlieties trauku mazgājamās mašīnas atrašanās vietu tā, lai troksnis, tai darbojoties, Jūs netraucētu. Pat neliela trokšņa emisiju atšķirība – par 3 decibeliem (dB) – dubulto uztverto trokšņa līmeni.

Padomi veļas mazgājamo mašīnu izvēlē un lietošanā

- 1 Lielāka ietilpība nozīmē lielāku ūdens un enerģijas patēriņu. Izvērtējiet savas vajadzības pirms jaunas veļas mazgājamās mašīnas iegādes.
- 2 Mazgājiet drēbes iespējami zemākā temperatūrā, piemēram, 20 °C – tas ievērojami samazina enerģijas patēriņu.
- 3 Ņemiet vērā trokšņa līmeni. Trokšņa emisiju palielinājums par 3 dB dubulto uztverto trokšņa līmeni.
- 4 Lai taupītu elektroenerģiju, piepildiet pilnu veļas tvertni. Veļas tvertne ir pilna tad, kad cilindrs palikusi brīva vieta vienai savilktaī dūrei, nesaspiežot mazgājamās drēbes ciešāk.
- 5 Vēlams mazgāt gultas veļu, segas, dvieļus utt. 60 °C temperatūrā, lai iznīcinātu baktērijas, vīrusus, sēnītes u.c.
- 6 Veļas mazgāšanas un mīkstināšanas līdzekļi piesārņo vidi, tādēļ vēlams precīzi nomērīt līdzekļu devas.
- 7 Veļas mazgājamās mašīnas komplektā ar žāvētāju nav tik energoefektīvas kā veļas mazgājamās mašīnas un žāvētāji atsevišķi.

Jaunais energoefektivitātes marķējums veļas mazgājamām mašīnām ar žāvētāju

Energoefektivitātes skalas

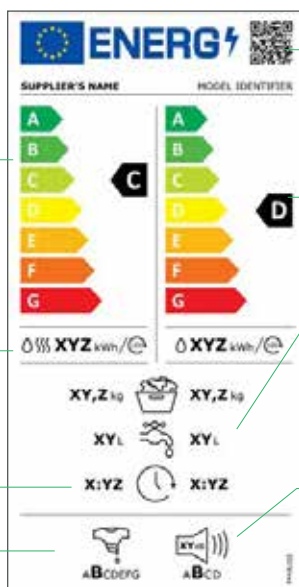
(mazgāšanas un mazgāšanas - žāvēšanas režīmiem) A - G

Svērtais enerģijas patēriņš

100 darbības ciklos (kWh)
(mazgāšanas un mazgāšanas - žāvēšanas režīmiem)

Programmas "Eco 40-60"
ilgums (stundas/minūtes)
(mazgāšanas un mazgāšanas - žāvēšanas režīmiem)

Centrifūgas energoefektivitātes klase

QR kods

Ražojuma energoefektivitātes klase

Ūdens patēriņš

vienā darbības ciklā (litros)
(mazgāšanas un mazgāšanas - žāvēšanas režīmiem)

Akustiskā trokšņa emisijas gaisā (dB(A))
un trokšņa emisijas klase

Visas veļas mašīnas komplektā ar žāvētāju, kas mūsdienās nopērkamas, patērē līdzīgu daudzumu enerģijas kā parastās veļas mazgājamās mašīnas un mazgā tikpat labi. Atšķirība izpaužas žāvēšanas efektivitātē, kas veļas mašīnām ar žāvētāju ir zemāka nekā veļas žāvētājiem.

Veļas mazgājamās mašīnās ar žāvētāju ietilpība žāvējot (kg) parasti ir mazāka nekā ietilpība mazgājot (kg).

Gaismekļi

Jaunais energoefektivitātes marķējums gaismekļiem

Energoefektivitātes skala

A - G

Enerģijas patēriņš

uz 1000h (kWh)

Ražojuma energoefektivitātes klase

QR kods

Padomi gaismekļu izvēlē un lietošanā

- 1 Pārliecinieties, ka izvēlētā gaismekļa gaismas plūsma (izteikta spožuma mērvienībās – lūmenos) atbilst Jūsu vajadzībām.
- 2 Pārbaudiet spuldžu patronu un gaismekļu izmērus, lai tie droši derētu attiecīgajai lampai.
- 3 Ja vēlaties mākslīgajā apgaismojumā ļoti precīzi izšķirt krāsu toņus, izvēlieties gaismekli, kura krāsu atveides indekss Ra ir vismaz 90.
- 4 Ja vēlaties gaismas toni, kas līdzinās kvēlspuldzes gaismai, izvēlieties gaismekli, kura krāsu temperatūra ir 2700–3000 K (kelvinu) robežās. Ja vēlaties neitrālāku baltās gaismas toni, kas līdzinās dienasgaismai, izvēlieties gaismekli, kura krāsu temperatūra ir 3500–4000 K robežās.
- 5 Pārlasiet gaismas dimmera lietošanas instrukciju, pirms iegādājaties gaismekli ar maināmu apgaismojuma intensitāti, lai pārliecinātos, ka gaismeklis šim mērķim derēs.

Remontēt, nomainīt vai utilizēt?

Jaunu elektroierīču ražošana patērē daudz resursu. Tādēļ aicinām ierīces remontēt, nevis nomainīt pret jaunām. Aicinām arī nodot elektroierīces otrreizējai pārstrādei, nevis izmest. Daži preču izplatītāji piedāvā pakalpojumu – izjaukt lietoto elektroierīci un nodot pārstrādei tās izejmateriālus. Lietotas elektropreces, kas ir labā kārtībā un darbojas bez problēmām, bieži vien atrod saimnieku otrreiz – tās var arī pārdot tālākai lietošanai.

Uz ledusskapjiem, saldētavām, veļas mazgājamām mašīnām, veļas mašīnām ar žāvētāju un televizoru ekrāniem attiecas īpaši utilizācijas noteikumi. Vairāk informācijas par to, kā pareizi atbrīvoties no elektroierīces, var atrast ražojumu lietošanas instrukcijā, kā arī vērsties pie preces ražotāja vai tirgotāja.

Uz visām elektroprecēm un elektroniskajām ierīcēm attiecas īpaši utilizācijas noteikumi. Atbrīvojoties no liekajām elektroprecēm un elektroniskajām ierīcēm, lūdzu, ievērojiet EPP Direktīvas 2012/19/ES prasības.

Papildu informācija par jauno energomarkējumu pa ražojumu grupām atrodama vietnē:

<https://www.label2020.lv/>

Šo projektu finansē
Eiropas Savienība

Projekts Label 2020 ir saņēmis finansējumu no ES pētniecības un inovāciju programmas "Apvārsnis 2020" (Horizon 2020) saskaņā ar granta Līgumu Nr. 847062. Par šī izdevuma saturu atbild tā autori. Tajā atspoguļotie viedokļi var nesaskanēt ar Eiropas Savienības viedokli. Ne Eiropas Komisija, nedz EK Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra (EASME) neatbild par šajā izdevumā ietvertās informācijas lietojumu.